

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 maja 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.:

umorzył wszczęte 11.04.2022 r. postępowanie administracyjne w części dotyczącej podlegania przez W. K. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 11.12.2019 r. do 25.06.2020 r.

stwierdził, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ubezpieczony nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 26.06.2020 r.

Zdaniem organu rentowego, skoro w 2019 r. ubezpieczony udokumentował wysokie przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, zatem w okresie od 11.12.2019 r. do 29.12.2019 r. działalność była wykonywana. Natomiast ubezpieczony nie przedstawił w przedmiotowej sprawie dokumentów potwierdzających fakt wykonywania przez niego działalności gospodarczej od 26.06.2020 r. do 30.09.2022 r. i od 26.01.2022 r. do 7.03.2022 r. Wobec tego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczony nie podlega ubezpieczeniom społecznym od 26.06.2020 r. Formalne posiadanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz rozliczanie i opłacanie przez ubezpieczonego składek na ubezpieczenia społeczne miało jedynie na celu umożliwienie mu korzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

(decyzja – k. 106 verte – 110 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł W. K. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżając ją w zakresie pkt 2 wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, że w okresie od 26.06.2020 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu) oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie:

1. art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4, ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że W. K. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 26.06.2020 r., w sytuacji gdy W. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu z mocy prawa jako osoba fizyczna prowadząca na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek (w przedmiotowej sprawie w związku z wejściem w życie ww. przepisów z dniem 1 stycznia 1999 r. podlega ww. ubezpieczeniom od dnia 31.12.1998 r., co organ rentowy wskazał w zaskarżonej decyzji);

2. art. 2a ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez nieusprawiedliwione przyjęcie, że posiadanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz rozliczanie i opłacanie przez Płatnika składek na ubezpieczenia społeczne miało jedynie na celu umożliwienie korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w sytuacji gdy W. K. prowadzi działalność gospodarczą i opłaca składki na ubezpieczenia społeczne nieprzerwanie od 1994 r., a pogorszenie stanu zdrowia i dłuższe okresy niezdolności do pracy z powodu choroby nastąpiły w 2020 r.;

3. art. 43<sup>1</sup> Kodeksu cywilnego poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że W. K. nie jest przedsiębiorcą, gdyż nie zgłaszał przy prowadzonej działalności gospodarczej od 04/2016 r. do ubezpieczeń pracowników i zleceniobiorców, a

w polskim prawie nie ma wymogu, aby działalność gospodarcza była prowadzona wyłącznie osobiście, w sytuacji gdy w polskim prawie tym bardziej nie ma wymogu, aby prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą istniał wymóg zatrudniania pracowników lub zawierania umów zlecenia;

4. art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że działalność gospodarcza prowadzona przez W. K. nie spełnia definicji działalności gospodarczej w sytuacji, gdy działalność ta jest zorganizowaną działalnością zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły;

5. art. 7, 77 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na wydaniu decyzji bez wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego, bez uprzedniego wyjaśnienia wszystkich pojawiających się w sprawie wątpliwości, z naruszeniem zasady prawdy obiektywnej, której realizacja wymaga by organy administracji publicznej podejmowały wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli;

6. art. 107 § 1 pkt 6 w związku z art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie czego wynikiem było sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej decyzji, którego treść uniemożliwia kontrolę prawidłowości i rzetelności rozstrzygnięcia, uniemożliwia skontrolowanie okoliczności faktycznych na których oparł się organ rentowy wydający rozstrzygnięcie, uniemożliwia kontrolę dowodów, na których organ rentowy oparł się wydając rozstrzygnięcie oraz dowodów, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, uniemożliwia ustalenie podstawy prawnej wydanego rozstrzygnięcia.

(odwołanie – k. 3-13)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 32-33 verte)

Na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):49:51 – 01:05:10 – płyta CD – k. 92)

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Z treści wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, że W. K. zgłosił rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej od 17 listopada 1994 r. pod firmą (...) "W.", w ramach której wykonywał m.in. czynności związane z szeroko pojętymi robotami budowlanymi, wykończeniowymi, instalacyjnymi.

(wypis z (...) k. 16-18 załączonych do sprawy akt organu rentowego , k. 15, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):42:07 – 00:48:57 – płyta CD – k. 92 w związku z rozprawą z dnia 7 marca 2023 roku e-protokół (...):06:07-00:38:01 – płyta CD – k. 62)

Z tytułu prowadzenia w/w pozarolniczej działalności gospodarczej W. K. zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego od 31.12.1998r. oraz do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1.01.1999r. Z tego tytułu przystąpił również do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Od 2019 r. W. K. pobierał zasiłek chorobowy za okresy od 12.02.2019r. do 12.08.2019r., od 30.12.2019r. do 25.06.2020r. i od 1.10.2020r. do 31.03.2021r. Natomiast za okresy od 13.08.2019r. do 10.12.2019r. i od 1.04.2021r. do 25.01.2022r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne. Następnie ponownie stał się niezdolny do pracy od 8.03.2022r. Zaświadczenia lekarskie zostały wystawione na okres od 8.03.2022r. do 23.05.2022r.

(okoliczność bezsporna, tabela – wypłacone świadczenia w załączonych do sprawy aktach organu rentowego)

Przy prowadzeniu działalności gospodarczej od 2019 roku wnioskodawca nie zgłaszał do ubezpieczeń pracowników i zleceniobiorców.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):42:07 – 00:48:57 – płyta CD – k. 92 w związku z w związku z rozprawą z dnia 7 marca 2023 roku e-protokół (...):06:07-00:38:01 – płyta CD – k. 62)

W 2019 roku wnioskodawca z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wykazał przychód w wysokości 123 757,78 zł.

(pit-y – k. 72-82, podatkowa księga przychodów i rozchodów – k. 84-86 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Od 2019 roku i dalej wnioskodawca miał czynić wraz ze świadkiem P. M. starania, które w konsekwencji miały zmierzać do pozyskania nieruchomości przy ul. (...) w Ł., na której to miała być prowadzona inwestycja przez potencjalnego dewelopera. Współpraca miała dotyczyć wykonania projektu zakupu działki budowlanej, a po jego przeforsowaniu, nabycia nieruchomości i przedstawia potencjalnemu inwestorowi.

(wydruk księgi wieczystej – k. 68-75 verte, pisma – k.76-78, projekt aktu notarialnego – k. 79-82 verte, wydruki z wizualizacji – k. 84-85, zeznania świadka P. M. na rozprawie w dniu 7 marca 2023 roku e-protokół (...):40:01 – 01:50:17 – płyta CD – k. 62)

Strony nie spisały żadnej umowy, a ustalenia w przedmiocie powyższej współpracy (jej kształtu, realizowanych zadań) nie zostały doprecyzowane.

( zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):42:07 – 00:48:57 – płyta CD – k. 92 w związku z w związku z rozprawą z dnia 7 marca 2023 roku e-protokół (...):38:01 – 00:48:01 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka P. M. na rozprawie w dniu 7 marca 2023 roku e-protokół (...):40:01 – 01:50:17 – płyta CD – k. 62)

Wnioskodawca utrzymywał, iż w 2020 roku został „zaproszony” do pomocy przy budowie domu jednorodzinnego w K.. Nie została spisana żadna umowa, nie ustalono w jakim terminie wnioskodawca miał wykonywać pracę.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):42:07 – 00:48:57 – płyta CD – k. 92 w związku z w związku z rozprawą z dnia 7 marca 2023 roku e-protokół (...):38:01 – 00:48:01 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka K. W. (1) na rozprawie w dniu 7 marca 2023 roku e-protokół (...):01:55 – 02:14:02 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka K. W. (2) na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):11:47 – 00:39:39 – płyta CD – k. 92)

Budowę w/w domu zajmowała się firma Zakład (...). K. W. (2) zaproponował wnioskodawcy pracę przy w/w inwestycji. Wnioskodawca miał otrzymać wynagrodzenie za prace po wykonaniu całej inwestycji, jednak po jej zakończeniu nie wystawił faktury niezbędnej do rozliczenia należnego mu wynagrodzenia.

(zeznania świadka K. W. (2) na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):11:47 – 00:39:39 – płyta CD – k. 92 )

W dniu 21 stycznia 2022 roku wnioskodawca zawarł wstępną umowę współpracy handlowej z firmą (...) Sp. z o.o., która ostatecznie nie doczekała się realizacji z uwagi na problemy zdrowotne ubezpieczonego. Owa współpraca miała dotyczyć sprzedaży i montażu urządzeń typu: kominki, piecyki wolnostojące w Ł. i okolicach. Wnioskodawca miał je montować. W ramach tej umowy wnioskodawca nie wykonał żadnej pracy.

(umowa – k. 19-19 verte, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 13 lipca 2023 roku e-protokół (...):42:07 – 00:48:57 – płyta CD – k. 92 w związku z w związku z rozprawą z dnia 7 marca 2023 roku e-protokół

(...):06:07-00:38:01 – płyta CD – k. 62, zeznania świadka R. S. na rozprawie w dniu 7 marca 2023 roku e-protokół (...):27:11 – 01:36:46 – płyta CD – k. 62)

W 2020 i w 2021 roku wnioskodawca z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie osiągnął żadnych przychodów.

(pit-y – k. 32-44, k. 52-64, podatkowa księga przychodów i rozchodów – k. 46-48, k. 66-68 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W 2020 roku wnioskodawca był niezdolny do pracy 269 dni, w 2021 roku – 365 dni, a w 2022 roku na dzień wydania spornej decyzji – 102 dni.

(okoliczność bezsporna, tabela – wypłacone świadczenia w załączonych do sprawy aktach organu rentowego)

Od dnia 1 lipca 2022 roku wnioskodawca zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej.

(okoliczność bezsporna)

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia, że w zakwestionowanym przez ZUS okresie wnioskodawca faktycznie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) ”W.” w rozumieniu obowiązujących przepisów.

Tutejszy sąd nie neguje, że wnioskodawca od prawie 30 lat prowadzi działalność gospodarczą, ani także jego problemów zdrowotnych, istotne jednak z punktu widzenia sprawy było ustalenie czy wnioskodawca rzeczywiście jak wskazywał ZUS w treści zaskarżonej decyzji nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 26.06.2020 r.

W tym celu sąd dokonał kontroli prawidłowości decyzji organu rentowego z dnia 23 maja 2022 roku.

W ocenie sądu aktywności, które zdaniem wnioskodawcy miały świadczyć o tym, że faktycznie w spornym okresie prowadził działalność gospodarczą polegającą na podejmowaniu czynności zmierzających do rozpoczęcia realizacji nowych projektów czy realizacji robót budowlanych uznać należało za pozorne, mające uwiarygodnić jedynie fakt prowadzenia przez niego działalności.

Sąd Okręgowy dokonując takiej oceny miał przede wszystkim na uwadze, że pomiędzy poszczególnymi zeznaniami samego ubezpieczonego, a zeznaniami ubezpieczonego i powołanych w sprawie świadków występowały zasadnicze rozbieżności.

Nie sposób uznać, że wnioskodawca w ramach zawartej umowy współpracy w styczniu 2022 roku z firmą (...) Sp. z o.o. mógł faktycznie pośredniczyć w sprzedaży wyrobów tej firmy odbywając w tym celu szkolenia i spotkania zgodnie z przytaczanymi przez niego w odwołaniu twierdzeniami, skoro na rozprawie w dniu 21 stycznia 2022 roku wskazywał, że w ramach powyższej współpracy nie udało mu się wykonać żadnej pracy.

Wątpliwość sądu budzi także współpraca wnioskodawcy odnośnie realizacji budowy domu jednorodzinnego w K.. Już samo słowo „współpraca” użyte w powyższym kontekście zrodziło niejasności, wobec choćby braku wewnętrznej spójności zeznań wnioskodawcy, który wpierw twierdził, że był podwykonawcą świadka K. W. (2) by następnie twierdzić, że realizował na jego rzecz prace jako pracownik.

Twierdzeń wnioskodawcy w żaden sposób nie potwierdził, ani świadek K. W. (2), ani K. W. (1). W odwołaniu wnioskodawca wskazywał również, że chodziło o realizację budowy domu wspólnie z K. W. (1), tymczasem ów świadek twierdził, że jedynie polecił ubezpieczonego z uwagi na to, że nie miał on w tamtym czasie żadnej pracy do wykonania. Tymczasem świadek K. W. (2) twierdził, iż to on zaproponował odwołującemu tę pracę – do czego notabene miał większe możliwości jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

W związku z powyższym Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawcy oraz świadków K. i K. W. (2) w zakresie pracy wnioskodawcy przy budowie domu jednorodzinnego w K.. Zeznania te pozostają ze sobą w oczywistej sprzeczności. W 2020 roku wnioskodawca miał zostać „zaproszony” do pomocy przy budowie domu jednorodzinnego. Nie została spisana żadna umowa, nie ustalono zakresu prac, terminu, w którym wnioskodawca miał wykonywać pracę ani jego wynagrodzenia.

Budowę w/w domu zajmowała się firma Zakład (...). Zarówno K. jak i K. W. (1) twierdzili, iż zaproponowali wnioskodawcy pracę przy w/w inwestycji, chociaż wcześniej nie współpracowali. K. W. (2) utrzymywał, iż potrzebował podwykonawcy – nie została jednak nie tylko spisana żadna umowa dotycząca zakresu prac i wynagrodzenia, ale nawet nie poczyniono takich ustaleń. Wnioskodawca miał wykonywać prace w zależności od potrzeb i otrzymać wynagrodzenie za prace po wykonaniu całej inwestycji, jednak po jej zakończeniu nie wystawił faktury niezbędnej do rozliczenia należnego mu wynagrodzenia. Dodatkowo zeznania wnioskodawcy i świadków były rozbieżne co do okresu trwania pracy wnioskodawcy.

Wnioskodawca utrzymywał, iż pomagał przy budowie domu, około dwa tygodnie, natomiast świadek K. W. (1), że cztery miesiące. Świadek K. W. (2) wskazywał, że wnioskodawca rozpoczął pracę w lipcu 2020 roku i pracował do września 2020 roku, musiałby zatem pracować około 2 miesięcy. Niemożliwym jest także ustalenie rzeczywistego zakresu prac skarżącego. Z relacji wnioskodawcy wynika, że robił wykopy, uzbrojenie. Z kolei świadek K. W. (1) i K. W. (2) twierdzili, że murował ściany, fundamenty. Rozbieżności w powyższym zakresie czyniły zeznania ubezpieczonego i świadków w w/w zakresie niewiarygodnymi. Znamienne w tym temacie są również zeznania K. W. (2), który potwierdził, że po zakończeniu budowy domu wnioskodawca nie wystawił faktury niezbędnej do rozliczenia należnego mu wynagrodzenia co jeszcze dodatkowo potwierdziło, że w spornym okresie nie prowadził żadnej działalności. Nie sposób sobie wyobrazić, by jakikolwiek racjonalny przedsiębiorca mógł wykonać pracę, a następnie nie żądać za nią stosownej zapłaty. Mogłoby to co najwyżej wskazywać na ewentualną doraźną pomoc, ale raczej w ramach umowy cywilno-prawnej a nie w ramach podwykonawstwa. Nawet zatem przy przyjęciu, że wnioskodawca dorywczo wykonywał jakieś czynności, pomagał przy budowie domu jednorodzinnego w K. nie sposób uznać, że ich wykonywanie wpisywało się w pojęcie prowadzenia działalności gospodarczej jako działalności stałej i zorganizowanej.

Odnosnie inwestycji budowlanej jaką wnioskodawca miał realizować wspólnie z P. M. (ul. (...) w Ł.) to brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów, poza gołosłownymi twierdzeniami wnioskodawcy i tego świadka, że faktycznie prowadził rozmowy, odbywał spotkania zmierzające do podjęcia i realizacji tego projektu. Za tego rodzaju dowody nie mogły posłużyć: wydruk treści księgi wieczystej, projekt aktu notarialnego czy wydruk z wizualizacji. Świadek P. M. podnosił, że wnioskodawca miał przygotowywać dokumentację niezbędną do przeprowadzenia tej inwestycji, twierdził że wysyłał za pośrednictwem wiadomości e-mail różnego rodzaju projekty, w tym umowy. Złożone do akt sprawy wydruki wiadomości e-mail okoliczności tych w żaden sposób nie potwierdzały. Mało tego na wszystkich wiadomościach dot. inwestycji - ul. (...) w Ł., wnioskodawca (jego adres e-mailowy) widnieje zawsze jako ich wyłączny adresat, nigdy zaś jako ich nadawca. W toku postępowania skarżący nie był również w stanie przedstawić żadnych pełnomocnictw, które rzekomo zostały mu udzielone przez współwłaścicieli nieruchomości przy ul. (...) twierdząc w sposób mało przekonujący, że nie jest w ich posiadaniu. Skoro pełnomocnictwo to było, jak twierdził wnioskodawca niezbędne do tego, aby można było uzyskać prawo do zabudowy, rodzi się pytanie o realność i faktyczny jego udział w projekcie zakupu działki budowlanej.

Wobec powyższych okoliczności nie sposób uznać, że powyższe prace wnioskodawca mógł wykonywać w ramach własnej pozarolniczej działalności gospodarczej. W takim bowiem wypadku winno zostać to potwierdzone jeśli nie formalną umową to chociaż pewnymi wstępnymi ustaleniami na piśmie lub chociażby potwierdzone dokumentami skierowanymi na zewnątrz z podpisami wnioskodawcy. Takie zaś okoliczności w niniejszej sprawie nie miały miejsca.

Sąd pominął także dokumenty znajdujące się w aktach spraw jak: oferty dot. prowadzonych przez wnioskodawcę usług opatrzone datami: 01.02.2022 r.; 08.02.2022 r.; 21.02.2022 r.; 22.03.2022 r., a także wiadomości e-mail prezentujące zakres wykonywanych przez niego usług (19.02.2022 r., 17.02.2022 r., 22.02.2023 r.). Oferty te, co prawda, formalnie

zostały skierowane do określonych podmiotów, jednak brak jakichkolwiek dowodów na to, że faktycznie tym firmom zostały przedstawione a nie sporządzone jedynie na potrzeby niniejszego postępowania. Wiadomości mailowe zostały natomiast tak wydrukowane, iż nie można jednoznacznie ustalić pełnej ich treści a nawet tego czy zapisy dotyczące prac wykończeniowych w ogóle skierowane były do wnioskodawcy. Nie mówiąc o tym, iż w żaden sposób nie da się w oparciu o nie ustalić kto, komu i jaką ofertę złożył. Nie ma natomiast wątpliwości, iż żadne prace nie zostały w związku z tym przez wnioskodawcę wykonane. Nadto dokumenty te dotyczą dopiero 2022 roku podczas gdy okres sporny rozpoczyna się w czerwcu 2020 roku.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 5 i art.12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U.2023.0.1230) osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek (art.11 ust.2 ww. ustawy). Obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art.12 ust.1 ww. ustawy). Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a (art.8 ust.6 punkt1 ww. ustawy).

Okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom określa przepis art.13 punkt 4 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu , na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (tj. Dz. U. z 2019 r. , poz.1292). W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że wykonywanie tejże działalności, to rzeczywista działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739; z dnia 19 lutego 2010 r., II UK 186/09, LEX nr 590235; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533).

Na podstawie art. 36 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 cytowanej ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób prowadzących działalność gospodarczą należy do tych osób.

Art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 i 5a, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe w/w osób stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (Dz.U.2022.0.2561), osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Z art. 47 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, nie później niż:

- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla płatników składek posiadających osobowość prawną;
- 4) do 20 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników składek.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego, czy ubezpieczony faktycznie wykonywał w spornym okresie działalność gospodarczą, co skutkowało obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców; (Dz.U.2023.0.221) osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1). Zgodnie z art. 3 wspomnianej ustawy działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Przedsiębiorca, będący osobą fizyczną może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. ( art. 5 ust. 2).

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są:

- 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65).

Podkreśla się także, że dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32).

Innymi słowy do uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: kryterium ekonomicznej klasyfikacji działalności; zarobkowych celach działalności; sposobu wykonywania działalności gospodarczej ze względu na organizację i częstotliwość.

Wobec tego nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana okresowo i sporadycznie, a także działalność jeśli nie jest ona prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (zarobku) rozumianego jako nadwyżka przychodów nad poniesionymi kosztami. Nie oznacza to, że przedsiębiorca nie może chorować czyli być niezdolnym do prowadzenia działalności gospodarczej jednak przerwy w niezdolności nie mogą służyć nabyciu prawa do kolejnych okresów niezdolności do pracy czyli tylko formalnego opłacania składek ubezpieczeniowych.

W opisywanym znaczeniu ubezpieczenie społeczne nie jest celem głównym działalności gospodarczej. Celem tym jest zarobek, czyli dochód pokrywający w pełni koszty działalności, w tym ubezpieczenia społecznego, a ponadto wystarczający na utrzymanie oraz rozwój przedsiębiorcy. Oczywiście sytuacja finansowa może ulegać zmianie. Wykracza jednak poza normalne granice ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej sytuacja, polegająca na utrzymywaniu przez rejestrującego działalność gospodarczą stanu, w którym możliwe do osiągnięcia dochody są znikome w relacji do ponoszonych kosztów (w tym i opłaty składkowe). Wola i świadomość mają wówczas znaczenie, bo same dowodzą, że rejestrujący działalność co najmniej godzi się na taką sytuację i zamierza z niej uzyskać wysokie świadczenia ubezpieczeniowe przy minimalnym nakładzie finansowym.

Działalność gospodarcza powinna mieć charakter zarobkowy, bowiem wykonywanie działalności z reguły (definicji) polega na powtarzalności podjętych działań, które podporządkowane są regułom zysku i opłacalności. (...) społeczne są wówczas jedynie pochodną takiej działalności (pracy), dlatego założeniem wyjściowym rejestrowanej działalności gospodarczej nie powinno być tylko uzyskanie zasiłków z ubezpieczenia chorobowego. /por III AUa 424/19 - wyrok SA Katowice z dnia 10-01-2020/

Należy także wskazać, iż zgodnie z treścią art.43<sup>1</sup> k.c. przedsiębiorcą jest osoba fizyczna prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. W polskim prawie nie ma wymogu, aby działalność gospodarcza była prowadzona wyłącznie osobiście.

Niewątpliwie zatem w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględnić wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą.

Nawet wykonywanie niektórych czynności związanych z przedmiotem zarejestrowanej działalności gospodarczej nie zawsze będzie świadczyć o zamiarze prowadzenia tej działalności w niekrótkim okresie. To zamiar, a więc prowadzenie działalności gospodarczej w sposób zorganizowany i ciągły, ma znaczenie przy ocenie tego, jaki charakter należy nadać działaniom podejmowanym przez przedsiębiorcę w całym okresie prowadzenia działalności gospodarczej. O ile ciągłość wykonywania działalności nie musi polegać w każdym przypadku na codziennym podejmowaniu czynności związanych z przedmiotem tej działalności, to jednak ważne jest, aby czynności te charakteryzowała powtarzalność, która miałaby istotny wpływ na funkcjonowanie działalności gospodarczej od momentu jej zarejestrowania. W tym też przejawia się zamiar prowadzenia tej działalności. Rozpoczęcie działalności gospodarczej powinno być działaniem konsekwentnym i przemyślanym pod względem organizacyjnym, technicznym, ekonomicznym, finansowym, marketingowym, handlowym.

O braku zarobkowego charakteru działalności gospodarczej świadczy również zadeklarowanie wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, pomimo nie osiągnięcia wystarczającego przychodu. Zarobkowy, zorganizowany i ciągły charakter działalności gospodarczej może być zakwestionowany, jeżeli już od samego początku jej prowadzenia wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajdującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Może to wskazywać na intencję (element subiektywny) nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej, lecz włączenia się do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń. /III AUa 796/19 - wyrok SA Białystok z dnia 17-12-2019/.

W ocenie Sądu Okręgowego, z poczynionych ustaleń faktycznych, wynika, że stanowisko organu rentowego wyrażone w zaskarżonej decyzji, że ubezpieczony nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 26.06.2020 r. jest uzasadnione. Świadczy o tym całokształt okoliczności sprawy.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że w objętym zaskarżoną decyzją okresie wnioskodawca faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej a jedynie stworzył pozory jej prowadzenia, w związku z tym brak jest podstaw do objęcia go we wskazanym w decyzji okresie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu



chorobowemu. Zgłoszenie przez niego prowadzenia działalności gospodarczej zmierzało do obejścia przepisów prawa i miało na celu zapewnienie mu korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W sytuacji, gdy uzyskiwany przez wnioskodawcę przychód z tytułu działalności gospodarczej był w 2020 r. i w 2021 r. zerowy oraz brak było aktywnych i racjonalnych działań mających na celu jego osiągnięcie, można mówić o pozorowaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Wnioskodawca nie wykazał w żaden sposób, że po kolejnej długiej niezdolności do pracy, generował z działalności gospodarczej jakiegokolwiek przychody i wykonywał czynności należące do zakresu działalności gospodarczej, czy związane z tą działalnością. W przekonaniu Sądu, ani zeznania wnioskodawcy, ani świadków nie dowodzą tego, że podejmował on w spornym okresie jakiegokolwiek działania mające charakter rzeczywistej działalności gospodarczej, a już na pewno nie są wystarczające do przyjęcia, że działalność wnioskodawcy w spornym okresie cechowały: profesjonalizm, zorganizowanie, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku oraz powtarzalność działań. Szerzej w tym temacie Sąd wypowiedział we wcześniejszej części uzasadnienia, na gruncie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest obiektywnych i wiarygodnych dowodów na to, że odwołujący rzeczywiście oprócz spełnienia formalnych wymagań rzeczywiście zamierzał kontynuować działalność gospodarczą i że faktycznie w spornym okresie celem uzyskania systematycznych dochodów zajmował się stałym, zorganizowanym świadczeniem usług w ramach przedmiotu zarejestrowanej działalności bądź by przedsięwziął działania faktycznie to umożliwiające, nadto zawiesił ją w niedługim czasie po tym jak okazało się, iż organ kwestionuje istnienie tytułu do ubezpieczeń. W ocenie Sądu gdyby w praktyce działalność stanowiąca źródło jej dochodu miała być kontynuowana, do tego by nie doszło. W ocenie Sądu wnioskodawca w spornym okresie podjął tylko działania formalne pozorujące fakt kontynuowania przez niego działalności celem uzyskania świadczeń związanych z chorobą.

Na jurysdykcyjną tolerancję nie zasługują zaś żadne intencjonalne zabiegi skierowane na uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z manipulacyjnymi deklaracjami i krótkookresowym opłaceniem składek przed okresami zamierzonego lub pewnego korzystania z długookresowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, bo tego typu działania pozostają w widocznej sprzeczności z zasadami równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), w tym z zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych i przysługiwania proporcjonalnych świadczeń w zależności od wymaganego okresu oraz wysokości opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. / por odpowiednio I UK 143/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 30-01-2018/ Zachowania skarżącego, polegające na instrumentalnym traktowaniu ubezpieczyciela w kształtowaniu swej sytuacji prawnej relatywnie do własnego interesu, zmierzające jedynie do tego, aby osiągnąć korzyści i to kosztem innych osób ubezpieczonych, pozostają w sprzeczności z wyżej cytowanymi przepisami.

Skarżący niewątpliwie naruszył swoim zachowaniem zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, wyrażoną w art. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963), jak również zasadę ekwiwalentności opłacanych składek w stosunku do uzyskiwanych świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych. /III AUa 1310/16 - wyrok SA Gdańsk z dnia 10-03-2017/. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że ktoś, kto twierdzi, że prowadzi działalność gospodarczą tylko po to, by uzyskać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w istocie stwarza pozory tej działalności, bowiem nie zmierza do pozyskania zarobku z działalności, co wypacza sens ustawy o tej instytucji prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127).

Powyższemu orzeczeniu nie stoi na przeszkodzie uchwała 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. w sprawie II UZP 1/10 w której wyjaśniono, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Uchwała ta nie ma zastosowania bo zaskarżona decyzja nie dotyczy podstawy wymiaru składki a podleganiu ubezpieczeniu społecznemu czyli ustalenia wykonywania działalności gospodarczej przez wnioskodawcę. Jednakże należy zauważyć, że uchwała wskazywała, że sądy nie mogą oceniać zachowań przedsiębiorców w zakresie zasad współzycia społecznego z uwagi na niemożliwość stosowania zasad prawa cywilnego. Jednak takie zasady, w

ocenie Sądu Okręgowego, można wywodzić z innych przepisów prawa (np. Konstytucji RP czy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznał, że skoro odwołujący faktycznie nie prowadził w sposób zorganizowany i stały pozarolniczej działalności gospodarczej, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo uznał, że nie podlegał on obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 26.06.2020 r.

Tym samym Sąd Okręgowy w Łodzi, w oparciu o treść art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.0.265).